

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/245/2021
Identifikačné číslo spisu:	1712205658
Dátum vydania rozhodnutia:	14.12.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1712205658.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: GLOBE International LTD, s.r.o., so sídlom Pohraničníkov 56, Bratislava, IČO: 35 829 346, právne zastúpeného: Advokátska kancelária FELŠÖCI & Partners, s.r.o., zastúpená JUDr. Ing. Ján Felšöci, LL.M., advokát a konateľ, so sídlom Bajkalská 31, Bratislava, IČO: 47 254 203, proti žalovanej: B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, A., právne zastúpenej: hbr advokáti s. r. o., so sídlom Kalinčiakova 33, Bratislava, IČO: 47 239 310, o zaplatenie 12 992,41 Eur s príslušenstvom a o vzájomnej žalobe žalovanej, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod č. k. 8 C 266/2015-405 zo dňa 23. októbra 2019, v konaní o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Co 75/2020-484 zo dňa 20. mája 2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozhodol výrokom I. tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 6 054,54 Eur, úrok z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 1 809,41 Eur od 7.4.2009 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 2 288,78 Eur od 4.4.2009 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 1 956,35 Eur od 4.4.2009 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. vo zvyšku žalobcu zamietol. Výrokom III. vzájomnú žalobu vo zvyšku zamietol. Výrokom IV. rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 14 %, o výške náhrady, ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

2. Na odvolanie žalobcu a aj žalovanej Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 9 Co 75/2020-484 zo dňa 20. mája 2021 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II., III., IV. potvrdil. Odvolanie žalovanej proti výroku II. odmietol. O náhrade trov konanie rozhodol tak, žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Odvolací súd uviedol, že v posudzovanej veci je predmetom konania žaloba, ktorou sa žalobca proti žalovanej domáha zaplatenia sumy 8.747,28 € ako neuhradenej poslednej splátky ceny za vykonanie diela - výstavbu bytu na základe Zmluvy o dielo č. 64/5 (ďalej len „Zmluva o dielo“), uzavretej medzi stranami 16.11.2005, vyfakturovanej žalovanej faktúrou č. FA - 056/2009 v sume 8.747,28 € a zaplatenia kúpnej ceny za spoluvlastnícky podiel na zastavanom pozemku a príľahlých pozemkoch na základe Kúpnej zmluvy zo dňa 22.05.2008 (ďalej len „Kúpna zmluva“), vyfakturovanej faktúrou č. FA - 047/2009 v sume 1.956,35 € a faktúrou č. FA - 043/2009 v sume 2.288,78 €. Zároveň sa žalovaná vzájomnou žalobou domáhala zaplatenia sumy 6.637,87 € ako zmluvnej pokuty, na ktorú má nárok v zmysle čl. VIII ods. 8.1. Zmluvy o dielo z dôvodu nesplnenia záväzku zhotoviteľa zhotoviť dielo do 31.08.2006 a zaplatenie sumy 9.958,18 € titulom náhrady škody ušlého zisku z nájomného.

4. Po oboznámení sa s obsahom spisu mal odvolací súd za to, že v preskúmvanej veci rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle § 220 C.s.p., pretože súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania a stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania riadne zhodnotil, keď dôsledne rozviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých jednotlivých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Súd prvej inštancie citoval jednotlivé ustanovenia § 52 ods. 1, 2, 3, § 631, § 633 ods. 1, § 588, § 100 ods. 1, § 101, § 544 ods. 1, § 545 ods. 3, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, články Zmluvy o dielo a Kúpnej zmluvy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery a prijaté právne závery primerane vysvetlil. Súd prvej inštancie s ohľadom na vykonané dokazovanie primerane vysvetlil, prečo považoval nárok žalobcu v časti zaplatenia sumy 12.692,41 € (12.992,41 € - 300,-€) s príslušenstvom za dôvodný, prečo bola vzájomná žaloba len v časti zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 6.637,87 € dôvodná, ktorá suma bola započítaná v prospech žalovanej a prečo teda zaviazal žalovanú na zaplatenie čiastky 6.054,54 € s príslušenstvom. Rovnako súd prvej inštancie primerane vysvetlil vzhľadom na obranu žalovanej v konaní, ktorá spočívala vznesenej námietke premlčania, prečo pri posudzovaní námietky premlčania aplikoval Občiansky zákonník a prečo túto nepovažoval za dôvodnú. Súd prvej inštancie teda svoje rozhodnutie patričným spôsobom odôvodnil (§ 220 ods. 2, 3 C.s.p.) na ktoré odôvodnenie poukázal aj odvolací súd a s ktorým sa s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 C.s.p. stotožnil, keď námietky žalobcu ani žalovanej v odvolaniach nepovažoval za dôvodné.

5. Vo vzťahu k odvolaniu žalovanej uviedol, že žalovaná v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadne podpisu Kúpnej zmluvy, keď súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná mohla Kúpnu zmluvu podpísať v období od 21.04.2009 do podania návrhu na vklad katastra, ktorý bol dňa 31.07.2009. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia (pozri odsek 29. napadnutého rozsudku) vysvetlil, že vychádzal z tvrdení žalobcu a z dôkazov, ktoré vykonal na základe návrhu žalobcu. Žalovaná spochybňovala skutkový stav zistený súdom prvej inštancie ale svoje skutkové tvrdenia o tom, že zmluva bola ňou podpísaná najneskôr do dňa 27.3.2009 (vystavenie faktúry) nepodporila ani jedným dôkazom a preto v súlade s § 151 C.s.p. účinne nepoprel skutkové tvrdenia žalobcu, a teda neuniesla svoje dôkazné bremeno. Strana ktorá neoznačí dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie prípadné nepriaznivé následky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe ostatných vykonaných dôkazov, tak ako je tomu i v danom prípade, keďže obrana žalovanej v rámci prvoinštančného ako aj odvolacieho konania zostala iba v rovine nepodložených tvrdení. Odvolací súd s poukazom na uvedené dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že žalovaná neuniesla dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia, že Kúpnu zmluvu podpísala skôr ako v období od 21.04.2009 do podania návrhu na vklad katastra, ktorý bol dňa 31.07.2009. Vzhľadom na uvedené neobstojí bez označenia ďalších dôkazov tvrdenia žalovanej, že vystavením faktúry č. 47/2009 s dátumom dodania plnenia dňa 27.03.2009 žalobca považoval najneskôr dňa 27.03.2009 zmluvu za uzatvorenú (podpísanú žalovanou).

6. Ak súd prvej inštancie vzhľadom na takto zistený skutkový stav dospel k záverom, že námietka premlčania časti nároku žalobcu na zaplatenie kúpnej ceny za spoluvlastnícke podiely nie je dôvodná,

jeho závery považoval odvolací súd za správne. Za právne irelevantné považoval v tomto smere odvolací súd námietky žalovanej, že na základe ustálenej rozhodovacej praxe, mal súd prvej inštancie dospieť k záveru, že žalobca už v deň nasledujúci po dni podpisu kúpnej zmluvy z jeho strany (t.j. 23.05.2008) mal (a aj objektívne mohol) uplatniť svoj nárok na zaplatenie kúpnej ceny za spoluvlastnícke podiely od kupujúcich na príslušnom súde, pretože si musel byť vedomý toho, že kúpnu cenu nielen od žalovanej, ale i od ostatných kupujúcich neobdržal.

6.1. Podľa čl. III. predmetnej Kúpnej zmluvy, upravujúceho ceny spoluvlastníckych podielov na pozemkoch, bola dohodnutá kúpna cena medzi zmluvnými stranami zaplatená bezhotovostným prevodom na účet predávajúceho najneskôr v deň podpisu tejto zmluvy, resp. bola zaplatená k rukám predávajúceho. Zmluvné strany sa dohodli, že dohodnutá kúpna cena v tomto článku je konečná a nemenná a predávajúci podpisom tejto zmluvy potvrdil prevzatie kúpnej ceny v plnej výške. Zo znenia uvedeného článku kúpnej zmluvy nevyplýva, že by mala byť kúpna cena na základe dohody zmluvných strán splatná v deň podpisu kúpnej zmluvy len samotným predávajúcim, bez podpisu kupujúcej. Potvrdenie prevzatia kúpnej ceny predávajúcim priamo v texte kúpnej zmluvy nemá vplyv na dohodnutú splatnosť kúpnej ceny v deň podpisu tejto zmluvy, keď pre splatnosť kúpnej ceny nepostačuje podpis zmluvy iba jednou zo zmluvných strán, avšak je nevyhnutné, aby bola zmluva podpísaná obomi stranami. Z uvedeného v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou (R 28/1984, R 91/2004, R 1/2017) vyplýva, že začiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby (§ 101 Občianskeho zákonníka) a začiatok omeškania dlžníka (§ 517 Občianskeho zákonníka) sa odvíja od okamihu splatnosti práva na plnenie. Ak doba splnenia dlhu nebola dohodnutá ani inak ustanovená, začína premlčacia doba plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu.

6.2. Ak teda súd prvej inštancie dospel k záverom, že žalovaná podpísala Kúpnu zmluvu najskôr 21.4.2009, tak potom najskôr od 22.4.2009 začala plynúť 3 - ročná všeobecná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 22.4.2012. Ak žaloba bola podaná na súde dňa 29.3.2012 bola podaná pred uplynutím premlčacej doby. Čiastočne dôvodná je námietka žalovanej, že súd prvej inštancie nesprávne určil, že premlčacia doba začala plynúť až odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti vystavených faktúr č. 047/2009 a č. 043/2009 t.j. od 4.4.2009. Uvedené ale nič nemení na skutočnosti, že vzhľadom na podpis Kúpnej zmluvy žalovanou dlh vznikol najskôr 21.4.2009 a premlčacia doba neuplynula, keď všetky prípadne neskoršie dátumy podpisu z Kúpnej zmluvy vzhľadom na podanie žaloby na súd nemôžu mať za následok premlčania práva žalobcu.

6.3. Žalovaná v odvolaní namietala aj nesprávne právne posúdenie dôvodnosti jeho vznesenej námietky premlčania a to v časti nároku žalobcu na zaplatenie konečnej faktúry č. 56/2009 ceny za dielo (pozri odsek 4.2.). Podľa jej názoru je správny záver podľa ktorého žalobca bol podľa čl. IV. ods. 4.3 písm. e) povinný (a aj objektívne mohol) vystaviť a doručiť žalovanej konečnú faktúru do 10 dní od právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, t.j. do 23.12.2008 a táto mala byť splatná najneskôr do 02.01.2009. Premlčacia doba začala plynúť dňa 03.01.2009 a uplynula dňa 03.01.2012. Rovnako namietala aj nesprávne právne posúdenie premlčania časti nároku žalobcu na zaplatenie kúpnej ceny za spoluvlastnícke podiely (pozri odsek 4.3.), keď mal súd prvej inštancie dospieť k záveru, že žalobca už v deň nasledujúci po dni podpisu kúpnej zmluvy z jeho strany (t.j. 23.05.2008) mal (a aj objektívne mohol) uplatniť svoj nárok na zaplatenie kúpnej ceny za spoluvlastnícke podiely od kupujúcich. Súd prvej inštancie nesprávne určil, že premlčacia doba začala plynúť až odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti vystavených faktúr, čím ponechal žalobcovi svojvôľu v otázke určenia dátumu splatnosti a teda v otázke následného plynutia premlčacej doby. Odvolací súd považuje tieto námietky žalovanej za nedôvodné.

6.4. K námietke premlčania časti nároku žalobcu na zaplatenie ceny za dielo odvolací súd poukázal na správne závery súdu prvej inštancie, ktorý pri posudzovaní dôvodnosti námietky premlčania vychádzal aj z čl. IV bod 4.3. písm. e) Zmluvy o dielo. Z uvedeného zmluvného dojednania strán, obsiahnutého v citovanom článku Zmluvy je nesporné, že žalobca ako zhotoviteľ sa nezaviazal vystaviť a doručiť konečnú faktúru do desať dní po právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, ale strany si dohodli jeho oprávnenie ako zhotoviteľa, konečnú faktúru, obsahujúcu celkové zúčtovanie uhradených splátok, poslednú splátku vo výške 10 % z celkovej ceny diela s pripočítaním DPH v aktuálnej sadzbe, plus prípadné zvýšenie, resp. zníženie ceny diela v súlade s bodom 4.7. zmluvy a prípadné vyrovnanie DPH v súlade s bodom 4.2. písm. e), vystaviť a doručiť v uvedenej lehote, a splatnosť tejto konečnej faktúry si stanovili na desať dní odo dňa jej doručenia objednávateľovi. Z uvedeného zmluvného dojednania strán nevyplýva povinnosť žalobcu vystaviť konečnú faktúru v lehote najneskôr 10 dní od právoplatnosti

kolaudačného rozhodnutia, ktorej nedodržanie by malo za následok zánik práva žalobcu na doplatenie ceny diela. Pre posúdenie okamihu splatnosti zvyšnej časti ceny diela je preto podľa názoru odvolacieho súdu rozhodujúce, že žalovaná ako objednávateľ sa zaviazala zaplatiť konečnú faktúru v dohodnutej lehote splatnosti 10 dní od jej doručenia. Z predloženej faktúry č. FA - 056/2009 je zrejmé, že bola žalobcom vystavená dňa 27.3.2009 a splatná v zmysle zmluvy o dielo dňa 6.04.2009. Keďže sa žalobca domáha doplatenia ceny diela v sume 8.747,28 €, vyfakturovanej konečnou faktúrou zo dňa 27.3.2009, splatnou dňa 6.04.2009, mohol žalobca po prvýkrát právo na zaplatenie tejto faktúry uplatniť na súde až dňa 7.04.2009, odkedy začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia lehota, ktorá uplynula dňa 7.04.2012. Žalobca si teda uplatnil právo na zaplatenie konečnej ceny diela žalobou dňa 29.03.2012 teda pred márnym uplynutím premlčacej doby ako správne skonštatoval aj súd prvej inštancie.

7. Žalovaná tiež namietala záver súdu prvej inštancie o možnosti zmeny písomnej zmluvy o dielo keď mal za to, že písomnú zmluvu o dielo možno meniť alebo dopĺňať iba písomne, ale tento záver nesprávne aplikoval na otázku dodania nadštandardu žalovanej, keďže k zmluve o dielo nejestvuje žiaden písomný dodatok alebo iná zmluva, ktorá by mohla platne zmeniť písomnú zmluvu o dielo (viac pozri odsek 4.4.). K uvedenému odvolací súd len dodal, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia (pozri odseky 31. napadnutého rozsudku, resp. odseky 1.5. až 1.5.3. odvolacieho rozsudku) podrobne rozbral, prečo napriek neuzavretiu písomného dodatku k Zmluve o dielo mal za preukázané objednanie nadštandardu žalovanou a dodanie tohto nadštandardu žalobcom. Námietskami žalovanej v tomto smere sa preto odvolací súd opätovne nezoberal, pretože by odvolací súd iba skĺzol k neúčelnému zdôvodňovaniu a zopakoval by len správnosť skutkových a na jeho podklade správne prijatých právnych záverov súdu prvej inštancie s ktorými sa v zmysle § 387 ods. 2 C.s.p. stotožňuje.

8. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, v spojení s § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 C.s.p. S poukazom na rovnaký čiastočný úspech strán sporu v odvolacom konaní (žalobca úspešný v časti odvolania žalovanej, neúspešný v časti svojho odvolania; žalovaná úspešná v časti odvolania žalobcu, neúspešná v časti svojho odvolania) odvolací súd rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania a preto už o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. nebude potrebné rozhodnúť súdom prvej inštancie.

9. Proti predmetnému rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalovaná, pričom uvádza, že dovolanie podáva v celom rozsahu, pretože má za to, že v súdnom konaní došlo k nedostatkom napíňajúcim nasledujúce dva dovolacie dôvody:

1) Dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. b) CSP s odôvodnením, že ten, kto vystupoval v konaní ako strana nemal procesnú subjektivitu, s odôvodnením, že pripustením zmeny na strane žalobcu dňa 10.5.2017 dovtedajší žalobca, slovenská obchodná spoločnosť GLOBE International LTD, s.r.o. prestala byť stranou súdneho konania. Ruská obchodná spoločnosť OOO TANTAL-L, ktorá namiesto žalobcu dňa 10.10.2017 vstúpila na základe rozhodnutia súdu, ako subjekt práva neexistovala a nemala/nemohla mať procesnú subjektivitu. Žalovaná mala za to, že všetky úkony žalobcu vykonané po 10.5.2017, vrátane ďalšieho návrhu na zmenu subjektu na strane žalobcu zo dňa 25.2.2019, ktorým do konania opätovne vstúpila slovenská obchodná spoločnosť GLOBE International LTD, s.r.o. ako aj všetky úkony vykonané po 25.2.2019 žalobcom, slovenskou obchodnou spoločnosťou GLOBE International LTD, s.r.o. boli úkonmi subjektu, ktorý nemal procesnú subjektivitu.

10. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedol, že súd prijal nesprávny záver o premlčaní nárokov žalobcu, ktorý je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

11. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. b) CSP uviedol, že žalobca GLOBE International LTD, s.r.o. so sídlom v Bratislave sa domáhal proti žalovanej zaplatenia svojich nárokov vyplývajúcich z písomnej zmluvy o dielo č. 46/05 uzavretej so žalovanou. Žalobca takto označený v roku 2017 predložil Okresnému súdu Pezinok rámcovú zmluvu o postúpení pohľadávky proti žalovanej, ktorú v postavení postupcu uzavrel dňa 17.2.2017 s postupníkom, ruskou obchodnou spoločnosťou OOO TANTAL-L, spolu s návrhom na zmenu subjektu na strane žalobcu, čím prejavil vôľu ukončiť svoje postavenie

strany sporu. Z tohto dôvodu žalobca slovenská obchodná spoločnosť GLOBE International LTD, s.r.o. z konania vystúpila a prestala byť stranou sporu. Návrh slovenskej obchodnej spoločnosti GLOBE International LTD, s.r.o. spĺňal podľa Okresného súdu Pezinok náležitosti na zmenu žalobcu ustanovené v § 80 CSP a preto vydal dňa 10.5.2017 uznesenie sp. zn. 8 C 266/2015-135, ktorým pripustil, aby do konania v súlade s § 80 ods. 1 CSP vstúpila namiesto pôvodného slovenského žalobcu, ruská obchodná spoločnosť OOO TANTAL-L. Vydaním tohto uznesenia bola zavŕšená procesná sukcesia ruskej obchodnej spoločnosti OOO TANTAL-L do práv a povinností slovenskej obchodnej spoločnosti GLOBE International LTD, s.r.o. vo vzťahu k jej pohľadávke voči žalovanej, čo malo za následok stratu spôsobilosti slovenskej obchodnej spoločnosti GLOBE International LTD, s.r.o. byť ďalej stranou sporu tohto konania.

12. Žalovanej ale i právnenému zástupcovi žalovanej je z jeho činnosti známe, že ruská obchodná spoločnosť OOO TANTAL-L bola zrušená a vymazaná už dňa 27.8.2013 z jednotného štátneho registra právnych subjektov ruskej federácie.

13. Na pojednávaní dňa 25.2.2019 žalobca - ruská obchodná spoločnosť 3O TANTAL-L navrhla zmenu subjektu na strane žalobcu, pričom návrh na zmenu predložil právny zástupca žalobcu, zmluvu o postúpení pohľadávky proti žalovanej z ruskej obchodnej spoločnosti OOO TANTAL-L na slovenskú obchodnú spoločnosť GLOBE International LTD, s.r.o. Okresný súd Pezinok návrhu na zmenu subjektu na strane žalobcu opäť vyhovel a na tomto pojednávaní vydal uznesenie, ktorým pripustil, aby z konania vystúpila ruská obchodná spoločnosť OOO TANTAL-L a vstúpila do konania slovenská obchodná spoločnosť - pôvodný žalobca GLOBE International LTD, s.r.o. Po tomto pojednávaní už k žiadnej ďalšej zmene subjektu na strane žalobcu neprišlo.

13.1. Právo slovenskej obchodnej spoločnosti GLOBE International LTD, s.r.o. byť stranou tohto sporu zaniklo dňa 10.5.2017 v dôsledku právnych účinkov jeho vlastného právneho úkonu - návrhu na zmenu subjektu na strane žalobcu. Z uvedených skutočností vyplýva, že Okresný súd Pezinok i Krajský súd v Bratislave v tomto konaní v čase po 10.5.2017 konali so subjektom, ktorý nemá spôsobilosť byť stranou sporu, pretože slovenská obchodná spoločnosť GLOBE International LTD, s.r.o. z konania ako žalobca vystúpila, ruská obchodná spoločnosť OOO TANTAL-L ako právny subjekt neexistovala, z tohto dôvodu opätovne nemohla slovenská obchodná spoločnosť GLOBE International LTD, s.r.o. zmenou subjektu na strane žalobcu nadobudnúť postavenie strany sporu - žalobcu. Výstupom slovenskej obchodnej spoločnosti GLOBE International LTD, s.r.o. z konania, zanikla možnosť, aby akýkoľvek iný subjekt ďalej vystupoval v konaní ako žalobca. Dôsledkom vystúpenia obchodnej spoločnosti GLOBE International LTD, s.r.o. vznikol neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky, pričom nedostatok procesnej podmienky, ktorý nie je možné odstrániť, je dôvodom na zastavenie konania. Hoci následne v roku 2019 bolo súdu predložené postúpenie pohľadávky proti žalovanej na slovenskú obchodnú spoločnosť - zhodou okolností opäť GLOBE International LTD, s.r.o. nepovažuje žalovaná toto postúpenie pohľadávky za úkon vyvolávajúci akékoľvek právne účinky, pretože OOO TANTAL-L ako neexistujúci právny subjekt nemohol vykonať právny úkon - postúpiť pohľadávku späť na slovenskú obchodnú spoločnosť GLOBE International LTD, s.r.o. a z procesného pohľadu nemohla ruská obchodná spoločnosť OOO TANTAL-L iniciovať zmenu na strane žalobcu, keďže procesné postavenie žalobcu nemala. V tomto smere dovolateľ poukázal na ustanovenia § 61, § 62 a § 67 CSP. Taktiež poukázal na rozhodnutia - R 45/2003, rozhodnutie uverejnené zo súdnej praxe 49/2001, rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR 21 Cdo 530/2006, ďalej R 65/1996, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 61/2013.

14. K nesprávnemu právnenému posúdeniu veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedla a to vo vzťahu k záveru súdu o premlčaní uplatnených nárokov žalobcu: v časti nároku žalobcu na zaplatenie konečnej faktúry č. 56/2009 ceny za dielo dospeli súdy k nesprávnemu výkladu zmluvy o dielo, podľa ktorého žalobca bol v zmysle uzavretej zmluvy o dielo č. 64/05 oprávnený (nie povinný) vystaviť túto konečnú faktúru do 10 dní od právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, čím v rozpore s ustanoveniami o ochrane spotrebiteľa ponechal určenie splatnosti konečnej faktúry na svojho žalobcu, ktorý by tak mohol urobiť kedykoľvek. Z tohto záveru súdy nesprávne odôvodnili plynutie premlčacej doby, ktorá podľa napadnutého rozhodnutia začala plynúť odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti konečnej faktúry,

t. j. od 4.4.2009 a uplynula dňa 4.4.2012. Žalobca si svoj nárok uplatnil žalobou na súde prvej inštancie dňa 29.3.2012. Záväzok zhotoviť dielo bol žalobcom splnený najskôr dňa 26.6.2007, kedy stavebný úrad na základe ústneho konania spojeného s miestnym zisťovaním povolil užívanie stavby. Z tohto vychádzajúce kolaudačné rozhodnutie sa stalo právoplatným až dňa 12.12.2008. Dovolateľ za právne správny považoval záver podľa ktorého žalobca bol podľa čl. IV. ods. 4.3 písm. e) povinný (a aj objektívne mohol) vystaviť a doručiť žalovanej konečnú faktúru do desať dní od právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, t. j. do 23.12.2008 a táto mala byť splatná najneskôr do 2.1.2009. Premlčacia doba v zmysle nižšie citovaných rozhodnutí začala plynúť dňa 3.1.2009 a uplynula dňa 3.1.2012. Nárok žalobcu je teda premlčaný a nemôže mu byť v tomto súdnom konaní priznaný úspech.

15. V časti nároku žalobcu na zaplatenie kúpnej ceny za spoluvlastnícke podiely na zastavaných a príľahlých pozemkoch súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že nárok žalobcu vychádza z kúpnej zmluvy, ktorú podpísal žalobca 22.5.2008. V deň podpisu kúpnej zmluvy žalobcom nebol počas konania pred prvoinštančným súdom spochybňovaný. Žalobca navyše písomným dôkazom faktúrou č. 47/2009 potvrdil dodanie plnenia dňa 27.3.2009. Žalobca musel vo svojom účtovníctve evidovať pohľadávku voči žalovanej odo dňa podpísania kúpnej zmluvy, nie odo dňa vystavenia faktúry č. 47/2009 splatnej dňa 3.4.2009.

16. Na základe ustálenej rozhodovacej praxe, mal podľa názoru žalovanej súd prvej inštancie dospieť k správne mu záveru, že žalobca už v deň nasledujúci po dni podpisu kúpnej zmluvy z jeho strany mal a objektívne mohol uplatniť svoj nárok na zaplatenie kúpnej ceny za spoluvlastnícke podiely od kupujúcich na príslušnom súde, pretože si musel byť vedomý toho, že kúpnu cenu nielen od žalovanej ale i od ostatných kupujúcich neobdržal.

17. Žalobca napokon vystavením a podpísaním faktúr deklaroval, že dodal žalovanej plnenie, vznikla mu daňová povinnosť a najneskôr od tohto dňa mu začala plynúť premlčacia doba, v rámci ktorej si objektívne mohol uplatniť svoje nároky voči žalovanej. Súd prvej inštancie nesprávne určil, že premlčacia doba začala plynúť až odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti vystavených faktúr, čím ponechal žalobcovi svojvôľu v otázke určenia dátumu splatnosti a teda v otázke následného plynutia premlčacej doby, keďže splatnosť je podľa záveru súdu výlučne na rozhodnutí žalobcu. Žalobca by v zmysle právneho názoru súdu prvej inštancie mohol určiť plynutie premlčacej doby kedykoľvek by uznal za vhodné a tým predlžovať premlčaciu dobu podľa ľubovôle v rozpore s princípmi na ktorých je inštitút premlčania založený.

18. Za nesprávne právne posúdenie považoval tiež záver súdu o možnosti zmeny písomnej zmluvy o dielo.

18.1. Súd prvej inštancie v bode 31. rozhodnutia určil, že písomnú zmluvu o dielo možno meniť alebo dopĺňať iba písomne, tento záver však bol nesprávne aplikovaný na otázku dodania nadštandardu žalovanej, keďže k zmluve o dielo nejestvuje žiaden písomný dodatok alebo iná zmluva, ktorá by mohla platne meniť písomnú zmluvu o dielo.

19. Skutočnosť, že žalovaná mala vedomosť o vystavených faktúrach nerozporuje, avšak zo strany žalovanej nikdy nedošlo k uznaniu dlhu (záväzku). V oznámení o započítaní pohľadávky z 30.6.2009 je uvedené, že žalovaná súhlasí so sumou 8 447,21 Eur s DPH, avšak neuvádza z akého dôvodu túto sumu uznáva. Žalovaná tiež uznáva kúpnu cenu za príľahlé pozemky vo výške 4 245,13 Eur s DPH. V zmysle Občianskeho zákonníka je uznaním dlhu písomný právny úkon, ktorý je dlžníkom podpísaný a v listine o uznaní dlhu dlžník musí uznať nielen existenciu dlhu, ale i prisľúbiť, že dlh vyrovná. Pre platné uznanie dlhu však nie sú splnené podmienky vzhľadom na to, že listina nie je podpísaná priamo žalovanou, ale iba jej vtedajším právnym zástupcom a žalovaná ako dlžník neprisľúbila, že dlh vyrovná.

20. Poukázala na princíp právnej istoty, ktorým sa civilné konanie v podmienkach Slovenskej republiky spravuje a ktorý je vyjadrený v čl. 2 CSP.

21. Z rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít vyplýva, že premlčacia doba pri absencii dohody o

splatnosti dlhu začína plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu. Poukázala na bod 2. rozsudku NS SR sp. zn. 3 Cdo 174/2016, ďalej na bod 16.2. citovaného rozhodnutia. Podľa R 28/1984 „ak nebola doba splnenia dlhu dohodnutá, ani inak ustanovená, začína premlčacia doba plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu. Ďalej tiež poukázala aj na R 91/2004. Tiež poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Cdo 2526/2013, že pri absencii dohody o splatnosti dlhu, premlčacia doba začína plynúť prvým dňom, kedy veriteľ mohol vyzvať dlžníka na splnenie dlhu.

22. Závazok zhotoviť dielo bol žalobcom splnený najskôr dňa 26.6.2007, kedy stavebný úrad na základe ústneho konania spojeného s miestnym zisťovaním povolil užívanie stavby, z toho vychádzajúce kolaudačné rozhodnutie sa stalo právoplatným až dňa 12.12.2008. Z tohto dôvodu podľa názoru žalovanej mal súd prvej inštancie dospieť k záveru, že žalobca bol povinný vystaviť a doručiť žalovanej konečnú faktúru do 10 dní od právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, t. j. do 23.12.2008 a táto mala byť splatná najneskôr do 2.1.2009. Premlčacia doba v zmysle citovaných rozhodnutí začala plynúť dňa 3.1.2009 a uplynula dňa 3.1.2012. Nárok žalobcu je teda premlčaný a nemôže mu byť v tomto súdnom konaní priznaný úspech.

23. Žalovaná navrhla, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu a aj rozsudok okresného súdu zrušil a konanie zastavil. Taktiež si uplatnila nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

24. K dovolaniu sa písomne vyjadril žalobca. Mal za to, že žalovaná neosvedčila jeho procesnú prípustnosť.

24.1. K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. b) CSP uviedol, že tento nie je dostatočne odôvodnený, pričom dovolateľka neuvádza ako za daných okolností boli porušené jej procesné práva a postavenie v danom spore. Dovolaťka neuvádza dovolaciemu súdu, že v danom prípade v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu vo veci samej existoval na strane žalobcu subjekt, ktorý mal právnu subjektivitu - slovenská obchodná spoločnosť GLOBE International LTD, s.r.o., s ktorým súdy konali a voči ktorému sa uskutočňovali aj všetky procesné úkony. Totiž, aj keby došlo k pripusteniu zmeny z existujúcich spoločností na zaniknutú spoločnosť a následne k pripusteniu zmeny z tejto zaniknutej spoločnosti znova na pôvodnú existujúcu spoločnosť, táto existujúca spoločnosť opätovne sa stala stranou sporu na strane žalobcu, s ktorou sa konalo a voči ktorej boli vyhlásené aj rozsudky. Za takejto situácie tak nedošlo k žiadnemu zásahu do práv a postavenia žalovanej. Žalovaná až v dovolaní napáda otázku pripustenia zmien na strane žalobcu, avšak uznesenia súdu prvej inštancie zo dňa 10.5.2017 a 25.2.2019 o týchto zmenách nenapadla tak v konaní pred súdom prvej inštancie ako ani v odvolacom konaní (voči uvedeným uzneseniam nepodala sťažnosť a ani skutočnosti tvrdené v dovolaní nenamietala v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej, aj keď by zjavne už ani v odvolacom konaní neboli pripustené ako novoty). Žalovaná sa tak nemôže domáhať reparácie právoplatných a vykonateľných rozhodnutí súdu prvej inštancie (naviac procesnej povahy) v dovolacom konaní, pretože to jednak dovolací prieskum nepripúšťa a na druhej strane aj preto, že tieto počas celého konania na súde prvej inštancie a v odvolacom konaní nenapadla.

24.2. Napokon v zmysle ustálenej súdnej praxe (NS ČR 29 Odo 329/2001, NS ČR 31 Cdo 1328/2007, R C 16/2004) je vylúčené, aby sa dlžník mohol domáhať vyslovenia neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej medzi postupcom a postupníkom. Aj keď sa v tomto konaní žalovaná na neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky medzi subjektami na strane žalobcu výslovne nedovoľovala, možno uvedené prípady súdnej praxe podporne aplikovať aj na posúdenie pripustenia zmien na strane sporu na takomto podklade. Z uvedeného tak možno vyvodiť záver, že neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky môžu namietat len účastníci a dlžník výlučne len z dôvodov v § 525 Občianskeho zákonníka (teda ak by išlo o pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa, ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil, ktorá nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia alebo pri ktorej by postúpenie odporovalo dohode s dlžníkom) - v danej veci o žiaden z týchto prípadov nešlo.

25. Otázka platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky a v tomto smere aj otázka pripustenia zmien na strane žalobcu na jej podklade (ak táto otázka nebola v predchádzajúcich konaniach napádaná a na konci v čase vyhlásenia rozsudkov vo veci samej sa konalo s procesne spôsobilým subjektom) je preto pre celé konanie irelevantná a teda nezakladá dôvod prípustnosti dovolania ako ani samotný dovolací dôvod.

Taktiež podľa žalobcu je nepreskúmateľným aj celý dovolací petit, kedy žalovaná dovolaciemu súdu navrhuje oba napádané rozsudky bez ďalšieho zrušiť a konanie zastaviť.

26. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedol, že dovolateľka síce v bodoch ABD čl. II. svojho dovolania uvádza tri skutkové situácie, no záverom v poslednom odseku hovorí po citácii judikatúry len o svojej predstave o vystavení a doručení konečnej faktúry do desať dní od právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia. Dovolateľka v tomto smere neuvádza jasne a zrozumiteľne právnu otázku, resp. právne otázky pri ktorých sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe v tomto konkrétnom prípade, čím v tomto smere žalobca ani dovolací súd nemôžu suplovať jej nečinnosť a túto otázku formulovať, resp. prijať závery bez formulácie tejto otázky. Na druhej strane z dovolania nie je jasné ako a či sa mal dovolací súd odchýliť od súdnej praxe vo vzťahu k zmluve o dielo alebo ku kúpnej zmluve, alebo ako a či v otázke nadštandardu a zmeny zmluvy o dielo v tomto prípade, keďže to z dovolania nevyplýva a tým je dovolanie v tejto časti nepreskúmateľné. Ak žalovaná odvodzuje dovolací prieskum od výkladu zmluvy o dielo, nepôjde o právne otázky, ale o skutkové otázky, ktoré dovolací prieskum nepripúšťajú. Poukázal pritom na to, že samo nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania nezakladá s poukazom na rozhodnutia R 54/2012 a takisto 1 Cdo 61/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011 a ďalšie. Navrhol dovolaciemu súdu dovolanie odmietnuť, zároveň si uplatnil aj náhradu trov dovolacieho konania.

27. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

28. Podľa § 420 písm. b) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu.

29. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

30. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,

31. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

32. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.
K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. b) CSP

33. Dovolací súd k uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. b) CSP uvádza, že tento dôvod sa týka procesných podmienok účastníkov konania a to procesnej subjektivity. Procesná subjektivita znamená spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon priznáva. Uvedený dôvod je daný vtedy, ak sa konanie viedlo s osobou, ktorá nemala spôsobilosť na práva a povinnosti.

33.1. Dovolateľka v predmetnom prípade tento dovolací dôvod vymedzila tak, že vystúpením obchodnej spoločnosti - GLOBE International LTD, s.r.o. z konania zanikla možnosť, aby akýkoľvek iný subjekt ďalej vystupoval v konaní ako žalobca. Dôsledkom vystúpenia tejto obchodnej spoločnosti vznikol neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky, ktorý nie je možné odstrániť a je dôvodom na zastavenie konania. Žalovaná poukázala najmä na to, že ruská obchodná spoločnosť OOO TANTAL - L, ktorá namiesto žalobcu dňa 10.5.2017 vstúpila do konania na základe rozhodnutia súdu ako subjekt práva neexistovala a nemohla mať procesnú subjektivitu. Všetky úkony žalobcu vykonané po 10.5.2017, vrátane ďalšieho návrhu na zmenu subjektu na strane žalobcu zo dňa 25.2.2019, ktorým do konania opätovne vstúpila obchodná spoločnosť GLOBE International LTD, s.r.o. ako aj všetky úkony vykonané po 25.2.2019 žalobcom slovenskou obchodnou spoločnosťou - GLOBE INTERNATIONAL LTD, s.r.o. boli úkonmi subjektu, ktorý nemal procesnú subjektivitu. Žalovaná poukázala najmä na to, že jej ako

žalovanej aj právnomu zástupcovi žalovanej je z jeho činnosti známe, že ruská obchodná spoločnosť OOO TANTAL - LTD s.r.o. bola zrušená a vymazaná už dňa 27.8.2013 z jednotného štátneho registra právnych subjektov ruskej federácie. Ako dôkaz predložila dovolaciemu súdu výpis z jednotného štátneho registra právnych subjektov, informácie o právnickej osobe spoločnosť s ručením obmedzeným OOO TANTAL - L v ruskom jazyku z 23.7.2018.

34. Podľa § 18 ods. 1 Zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby.

Podľa § 18 ods. 2 Občianskeho zákonníka Právnickými osobami sú:

- a) združenia fyzických alebo právnických osôb,
- b) účelové združenia majetku,
- c) jednotky územnej samosprávy,
- d) iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon.

35. Podľa § 19a ods. 2 Občianskeho zákonníka právnické osoby, ktoré sa zapisujú do obchodného registra alebo do iného zákonom určeného registra, môžu nadobúdať práva a povinnosti odo dňa účinnosti zápisu do tohto registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak.

36. Podľa § 20a Občianskeho zákonníka právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak.

37. Podľa § 60 CSP stranami sú žalobca a žalovaný.

38. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

39. Podľa § 67 CSP každý môže pred súdom samostatne konať v rozsahu, v akom má spôsobilosť na právne úkony.

40. Z obsahu súdneho spisu dovolací súd mal zistené, že žalobca - GLOBE International LTD, s.r.o. podal žalobu na Okresný súd Pezinok dňa 29.3.2012. Uznesením pod č. k. 8 C 266/2015-135 zo dňa 10.5.2017 súd prvej inštancie rozhodol tak, že pripustil, aby do konania namiesto doterajšieho žalobcu - spoločnosti GLOBE International LTD, s.r.o. vstúpila spoločnosť OOO TANTAL - LTD, s.r.o. so sídlom v Moskve.

41. Ďalej z obsahu súdneho spisu zistil, zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 25.2.2019, že súd prvej inštancie uznesením pripustil, aby z konania vystúpil žalobca OOO TANTAL - LTD, s.r.o. a na jeho miesto vstúpila do konania spoločnosť GLOBE International LTD, s.r.o. Okresný súd Pezinok vo veci vyhlásil rozsudok pod č. k. 8 C 266/2015-405-484 zo dňa 23. októbra 2019 a to vo vzťahu k žalobcovi GLOBE International LTD, s.r.o. so sídlom v Bratislave, žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 6 054,54 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 1 809,41 Eur od 7.4.2009 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 2 288,78 Eur od 4.4.2009 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 1 956,35 Eur od 4.4.2009 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol. Výrokom III. vzájomnú žalobu vo zvyšku zamietol. Na základe odvolania žalobcu aj žalovanej odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II., III., IV. potvrdil. Odvolanie žalovanej proti výroku II. odmietol a to rozsudkom pod č. k. 9 Co 75/2020-484 zo dňa 20. mája 2021. Aj v odvolacom konaní a aj rozhodnutí na strane žalobcu vystupovala spoločnosť GLOBE International LTD, s.r.o. so sídlom Pohraničníkov 56, Bratislava pod IČO: 35 829 346. Podľa výpisu z obchodného registra je žalobca zapísaný v obchodnom registri od 21.1.2002. Ide teda o existujúcu právnickú osobu zapísanú do obchodného registra, ktorá ako subjekt práv podala žalobu, rovnako vo vzťahu k nej bol vyhlásený aj rozsudok súdu prvej inštancie a aj rozsudok odvolacieho súdu.

41.1. Z citovaných ustanovení zákona jednoznačne vyplýva, že žalobca ako právnická osoba má

procesnú subjektivitu. Z toho logicky vyplýva, že dovolací súd dôvod žalovanej v zmysle § 420 písm. b) CSP nemá žiadnu oporu v zistenom skutkovom a právnom stave. Navyiac zmätočnosť, ktorá sa v priebehu konania vyskytla (námietka, že časť konania v podobe ruskej spoločnosti OOO TANTAL - L sa konalo s neexistujúcim subjektom) tieto skutočnosti žiadnym spôsobom žalovaná nenamietala ani v priebehu konania pred súdom prvej inštancie a ani v odvolaní, pričom tvrdila, že táto skutočnosť bola žalovanej známa z jej činnosti.

42. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že súd prvej inštancie rovnako ani odvolací súd nekonali v tomto smere so žalobcom, ktorý vystupoval v konaní ako strana, ktorý nemal procesnú subjektivitu, preto dovolanie v zmysle § 420 písm. b) CSP je v tomto smere neopodstatnené.

Dovolanie vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. a) CSP

43. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

44. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

45. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1.1.1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na účel právnej úpravy dovolania, ktorým je v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci predovšetkým riešenie doteraz neriešených otázok zásadného právneho významu, treba do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu zahrnúť aj rozhodnutia publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávanej Najvyšším súdom ČSFR, Najvyšším súdom ČR a Najvyšším súdom SR v dobe do 31.12.1992, ako aj rozhodnutia uverejnené v Zborníkoch stanovísk, správ o rozhodovaní súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR vydaných SEVT Praha v rokoch 1974 (č. I, 1965-1967), 1980 (č. II, 1964-1969) a 1986 (č. IV, 1970-1983), pokiaľ sú stále použiteľné (najmä z hľadiska ich súladu s hodnotami demokratického právneho štátu) a neboli prekonané neskoršou judikatúrou. Napokon vzhľadom na čl. 2 ods. 2 CSP je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie (Uznesenie NS SR sp. zn. 6 Cdo 29/2017 zo dňa 24. januára 2018).

46. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP musí byť riešená odvolacím súdom a odvolací súd na jej riešení musel založiť svoje rozhodnutie. Pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na dvoch alebo viacerých (z hľadiska merita rozhodnutia rovnocenných) dôvodoch, z ktorých každý jeden aj len samostatne bol súdom považovaný za kľúčový [v tom zmysle, že so zreteľom naň bolo treba žalobu buď zamietnuť alebo (naopak) žalobe vyhovieť], zaťažuje procesná povinnosť dovolateľa preukázať prípustnosť a opodstatnenosť dovolania vo väzbe na každý jeden z týchto dôvodov. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, takto

dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

47. Osobitne významným znakom otázky relevantnej v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je jej zásadný právny význam. Aj za účinnosti nových civilných predpisov je opodstatnené konštatovanie, že otázkou zásadného právneho významu je otázka, ktorá je významná nielen pre tú-ktorú prejednávajú právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky (1 Cdo 132/2009, 2 Cdo 71/2010, 3 Cdo 51/2006, 4 Cdo 151/1998, 5 Cdo 1/2010, 7 Cdo 117/2011). Zásadný právny význam otázky, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je daný zámerom prispieť k zjednocovaniu (a zjednoteniu) rozhodovania všeobecných súdov Slovenskej republiky.

48. V neposlednom rade treba uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je relevantná len otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky vyššie uvedené znaky. Ak z týchto znakov chýba čo i len jeden, nemôže byť dovolanie procesne prípustné.

49. Pokiaľ procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, nevymedzí právnu otázku a neoznačí rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré riešia právnu otázku inak, ako ju riešil odvolací súd, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (ktorú otázku a ktorú rozhodovaciu prax mal dovolateľ na mysli); v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty odklonenia sa od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže ale najvyšší súd (na druhej strane) pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP.

50. Žalovaná za nesprávne právne posúdenie považovala závery súdu o premlčení uplatnených nárokov žalobcu. Podľa žalovanej v časti nároku žalobcu na zaplatenie konečnej faktúry č. 56/2009 ceny za dielo nesprávne súdy odvodili plynutie premlčacej doby, podľa záverov súdov táto začala plynúť odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti konečnej faktúry, t. j. od 4.4.2009 a uplynula dňa 4.4.2012. Žalobca si svoj nárok uplatnil žalobou dňa 29.3.2012.

51. Za právne správny žalovaná považovala záver podľa ktorého žalobca podľa čl. IV ods. 4.3 písm. a) bol povinný vystaviť a doručiť žalovanej konečnú faktúru do desať dní od právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, t. j. do 23.12.2008 a táto mala byť splatná najneskôr do 2.1.2009. Premlčacia doba v zmysle nižšie citovaných rozhodnutí začala plynúť dňa 3.1.2009 a uplynula dňa 3.1.2012. Z tohto dôvodu je nárok žalobcu premlčaný a nemôže mu byť v tomto súdnom konaní priznaný úspech.

52. V časti nároku žalobcu na zaplatenie kúpnej ceny za spoluvlastnícke podiely na zastavaných a priláhlých pozemkoch žalovaná uviedla, že na základe ustálenej rozhodovacej praxe mal podľa jej názoru súd prvej inštancie dospieť k správneému záveru, že žalobca už v deň nasledujúci po dni podpisu kúpnej zmluvy z jeho strany (23.5.2008) mal (aj objektívne mohol) uplatniť svoj nárok na zaplatenie kúpnej ceny za spoluvlastnícke podiely od kupujúcich na príslušnom súde, pretože si musel byť vedomý toho, že kúpnu cenu nielen od žalovanej ale i od ostatných kupujúcich neobdržal.

52.1. Taktiež považoval za nesprávny právny záver súdov o možnosti zmeny písomnej zmluvy o dielo.

53. Žalovaná len všeobecne poukazovala na rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, z ktorej podľa jej názoru malo vyplývať, že premlčacia doba pri absencii dohody o splatnosti dlhu začína plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu. Poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu 3 Cdo 174/2016, tiež na R 28/1984 a aj na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky 33 Cdo 2526/2013 a aj na R 28/1984, z ktorého vyplýva, že pri absencii dohody o splatnosti dlhu, premlčacia doba začína plynúť prvým dňom, kedy veriteľ mohol vyzvať dlžníka na splnenie dlhu.

54. Najvyšší soud v rámci dovolacího přezkumu respektující vyšší uvedené východiska přezkoumal přípustnost dovolání žalované podle § 421 ods. 1 písm. a) CSP a dospěl k závěru, že důvody jsou uváděné v podaném dovolání nemají zákonem předvídaný charakter právní otázky a nie je daná ani kauzální souvislost mezi žalovanou označenými rozhodnutími nejvyššího soudu 3 Cdo 174/2016 a aj. judikáty R 28/1984 a právními otázkami řešenými (inak) odvolacím soudem v napadeném rozhodnutí.

55. Odvolací soud v bode 21. svojho rozsudku sa zaoberal vznesenou námietkou premĺčania zo strany žalovanej v rámci odvolania a to v časti nároku žalobcu na zaplatenie konečnej faktúry č. 56/2009 ceny za dielo. Túto odvoláciu námietku konkrétne posudzoval v bode 21.1. odôvodnenia rozsudku, pričom poukázal na správne závery súdu prvej inštancie, ktorý pri posudzovaní dôvodnosti námietky premĺčania vychádzal aj z čl. IV. bod 4.3. písm. e) zmluvy o dielo. Uviedol, že z uvedeného zmluvného dojednania strán obsiahnuté v citovanom článku zmluvy je nesporné, že žalobca ako zhotoviteľ sa nezaviazal vystaviť a doručiť konečnú faktúru do desať dní po právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, ale strany si dohodli jeho oprávnenia ako zhotoviteľa, konečnú faktúru obsahujúca celkové vyúčtovanie uhradených splátok, poslednú splátku o výške 10 % z celkovej ceny diela pripočítaním DPH v aktuálnej sadzbe + prípadné zvýšenie, resp. zníženie ceny diela v súlade s bodom 4.7. zmluvy a prípadné vyrovnanie DPH v súlade s bodom 4.2. písm. e), vystaviť a doručiť v uvedenej lehote a splatnosť tejto konečnej faktúry si stanovili na desať dní odo dňa jej doručenia objednávateľovi. Z uvedeného zmluvného dojednania strán nevyplýva povinnosť žalobcu vystaviť konečnú faktúru v lehote najneskôr desať dní od právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, ktorej nedodržanie by malo za následok zánik práva žalobcu na doplatenie ceny diela. Pre posúdenie okamihu splatnosti zvyšnej časti ceny diela je preto, resp. bolo preto podľa názoru odvolacieho súdu rozhodujúce, že žalovaná ako objednávateľ sa zaviazala zaplatiť konečnú faktúru v dohodnutej lehote splatnosti desať dní od jej doručenia. Z predloženej faktúry č. FA-056/2009 bolo zrejme, že bola žalobcom vystavená dňa 27.3.2009 a splatná v zmysle zmluvy o dielo dňa 6.4.2009. Keďže žalobca sa domáhal zaplatenia ceny diela v sume 8 747,28 Eur, vyfakturovanej konečnou faktúrou zo dňa 27.3.2009, splatnou dňa 6.4.2009, mohol žalobca po prvýkrát právo na zaplatenie tejto faktúry uplatniť na súde až dňa 7.4.2009, odkedy začala plynúť všeobecná trojročná premĺčacia lehota, ktorá uplynula dňa 7.4.2012. Žalobca si uplatnil právo na zaplatenie konečnej ceny diela žalobou dňa 29.3.2012, teda pred márnym uplynutím premĺčacej doby ako správne konštatoval aj súd prvej inštancie.

56. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovanej k námietke premĺčacia časti nároku žalobcu na zaplatenie kúpnej ceny za spoluvlastnícke podiely, odvolací súd k tejto sa venoval v bode 20., 20.1., 20.2. a 20.3. odôvodnenia rozsudku. Zdôraznil, že žalovaná podpísala kúpnu zmluvu najskôr 21.4.2009, tak potom najskôr od 22.4.2009 začala plynúť trojročná všeobecná premĺčacia doba, ktorá uplynula dňa 22.4.2012. Ak žaloba bola podaná na súde 29.3.2012 bola podaná pred uplynutím premĺčacej doby. Čiastočne dôvodná je námietka žalovanej, že súd prvej inštancie nesprávne určil, že premĺčacia doba začala plynúť až odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti faktúr č. 047/2009 a č. 043/2009, t. j. od 4.4.2009. Uvedené ale nič nemení na skutočnosti, že vzhľadom na podpis kúpnej zmluvy žalovanou dlh vznikol najskôr 21.4.2009 a premĺčacia doba neuplynula, keď všetky prípadné neskoršie dátumy podpisu kúpnej zmluvy vzhľadom na podanie žaloby na súd nemôžu mať za následok premĺčanie práva žalobcu.

57. Žalovaná v tomto smere poukazovala na odklon od ustálenej rozhodovacej praxe na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3 Cdo 174/2016, ďalej na R 28/1984, ďalej na R 91/2004 a rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Cdo 2526/2013. Žalovaná zdôraznila v tomto smere, že z rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít vyplýva, že premĺčacia doba pri absencii dohody o splatnosti dlhu začína plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu. Žalovaná na tieto rozhodnutia poukazovala už v priebehu konania pred súdom prvej inštancie.

58. Dovolací súd musí konštatovať, že v poukaze na odklon od rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33 Cdo 2526/2013 nejde o odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Nie je však zrejme dovolaciemu súdu ako sa mal odvolací súd odchýliť od súdnej praxe v právnej otázke premĺčania nároku na zaplatenie časti fa č. 56/2009 vo vzťahu k zmluve o dielo, nároku na zaplatenie kúpnej ceny za spoluvlastnícke podiely na zastavaných a príľahlých pozemkoch vo vzťahu ku kúpnej

zmluve alebo v otázke nadštandardu alebo zmeny zmluvy o dielo v poukaze na predmetné rozhodnutia, z ktorých predovšetkým vyplýva, že „ak nebola doba splnenia dlhu dohodnutá, ani inak ustanovená, začína premlčacia doba plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu. V prejednávanej veci však bolo skutkovo ustálené, že splatnosť kúpnej ceny pri spoluvlastníckych podieloch na pozemkoch vychádzala z kúpnej zmluvy, rovnako pri námietke premlčania vo vzťahu k zmluve o dielo sa vychádzalo zo zmluvného dojednaní v zmysle čl. IV bod 4.3. písm. e) Zmluvy o dielo. Preto nie je zrejmý súvis a poukaz na uvedené rozhodnutia, ktoré mali predstavovať odklon od ustálenej rozhodovacej praxe súdu. Dovolací súd uzatvára, že dovolateľkou nastolené dovolacie dôvody sú výsledkom výlučne jeho subjektívneho nesúhlasu a polemiky najmä teda so skutkovým posúdením veci odvolacím súdom. Otázka premlčania sa tak v prípade kúpnej zmluvy aj v prípade zmluvy o dielo odvíjala od zmluvných dojednaní. Táto otázka premlčania je s ohľadom na konkrétnu zmluvu o dielo a konkrétnu kúpnu zmluvu ako aj s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti vystavených faktúr na ich podklade otázkou skutkovou a teda len púhy nesúhlas žalovanej, ktorý už vyhodnotil aj odvolací súd ako nedôvodný nemôže spochybniť, resp. zakladať prípustnosť dovolania.

59. Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné dovolanie odmietnuť s poukazom na § 447 písm. c) a f) CSP.

60. O náhrade trov dovolacieho konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP a vyslovil, že žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

61. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.